

Notifikation, version af januar 2025

(udkast til) dekret om ændring af dekretet om husdyravlere på grund af et forbud mod anvendelse af elektriske drivstave i husdyrbesætninger (dekret om forbud mod anvendelse af elektriske drivstave i husdyrbesætninger).

under henvisning til artikel 2.1, stk. 3 og 5, i dyreloven

dekreterer hermed følgende:

Artikel I

Lov om hold af dyr (Besluit houders van dieren) ændres som følger:

A

I artikel 1, stk. 1, tilføjes følgende i alfabetisk rækkefølge:

Elektrisk drivstav: udstyr, der kan sende elektriske impulser til et dyr, der holdes kommercielt med henblik på produktion af animalske produkter

B

I artikel 1.3 erstattes punktummet i slutningen af litra h) med et semikolon, og følgende underafsnit tilføjes:

i. anvendelse af en elektrisk drivstav til at drive dyr, med undtagelse af:

1° deres anvendelse på slagterier som omhandlet i forordning (EF) nr. 1099/2009

2° deres anvendelse ved pålæsning af transport fra Nederlandene til et andet land eller ved aflæsning af transport fra et andet land som omhandlet i forordning (EF) nr. 1/2005

3° deres anvendelse af en dyrlæge i forbindelse med professionel udførelse af veterinære procedurer, i det omfang det er nødvendigt til dette formål

4° malkerobotter, der automatisk afgiver et elektrisk stød, så dyret kan forlade anordningen, hvis det ikke gør det af sig selv, forudsat at det elektriske stød altid er forudsigeligt og undgåeligt for dyret eller

5° GPS-halsbånd, der anvendes til at drive dyr, og som automatisk leverer et elektrisk stød til dyret, forudsat at det elektriske stød altid er forudsigeligt og undgåeligt for dyret.

C

Efter artikel 6.10 indsættes følgende artikel i afdeling 6:

ARTIKEL 6.11 Gensidig anerkendelse

Med en malkerobot som omhandlet i artikel 1.3, del i), nr. 4°, og et GPS-halsbånd som omhandlet i artikel 1.3, del i), nr. 5°, behandles malkerobotter og GPS-halsbånd, der er lovligt fremstillet eller markedsført i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller i en stat, der ikke er en medlemsstat i Den Europæiske Union, men som er part i en toldunionstraktat, eller lovligt fremstillet i en stat, der er part i en frihandelstraktat, der er bindende for Nederlandene, og som opfylder krav, der sikrer et beskyttelsesniveau, der mindst svarer til det, der tilstræbes med nationale krav, som malkerobotter og GPS-halsbånd.

Artikel II

Dette dekret træder i kraft den 1. juli/1. januar 20..PM.

Artikel III

Nærværende dekret benævnes som: Dekret om forbud mod anvendelse af elektriske drivstave i husdyrbesætninger.

Jeg beordrer herved dette dekret og de tilhørende forklarende bemærkninger offentliggjort i det officielle tidsskrift.

Ministeren for landbrug, fiskeri, fødevarer sikkerhed og natur,

Forklarende bemærkninger

1. Indledning

Anvendelse af anordninger, der kan give dyr elektriske stød (i det følgende benævnt: elektriske drivstave), er tilladt i henhold til europæiske bestemmelser på slagterier og under transport af dyr (herunder pålæsning og aflæsning). Der er meget specifikke betingelser for brugen af disse anordninger, som skal undgås så meget som muligt i henhold til europæiske regler. I praksis ser det imidlertid ud til, at elektriske drivstave på trods af disse strenge betingelser regelmæssigt ikke anvendes korrekt. Dette dekret forbyder anvendelse af elektriske drivstave i husdyrbesætninger, for så vidt dette er muligt inden for europæiske retlige rammer. Det betyder, at forbuddet gælder for pålæsning og aflæsning af dyr til transport, der starter og slutter på nederlandsk område, og for drivning af dyr på primærbedrifter. For slagterier, der er omfattet af en EU-forordning, bortset fra transportaktiviteter eller primærbedrifter, gælder dette forbud ikke.

2. Problemer med elektriske drivstave i husdyrbrug

Brugen af elektriske drivstave er underlagt strenge betingelser i de europæiske regler. For det første skal brugen så vidt muligt undgås. De må også kun anvendes på voksent kvæg og voksne svin, der ikke vil bevæge sig, og kun når der er plads til, at de kan bevæge sig fremad. Stødene må højst være et sekund, der skal være passende mellemrum mellem dem, og de må kun gives på bagpartiets muskulatur. Stødene må ikke anvendes gentagne gange, hvis dyret ikke reagerer.

Brugen af en elektrisk drivstav forårsager altid en smerte- og stressreaktion hos dyret, selv om den anvendes i overensstemmelse med de specifikke krav i forskrifterne. Personer, der arbejder hos dyretransportører og på slagterier, ser ofte brugen af strøm som et nyttigt redskab, der giver hurtige resultater. Denne praksis viser, at anvendelsen af alternative, mindre aversive metoder fører til lige så gode eller endnu bedre resultater, som Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) også beskriver og anbefaler i sin undersøgelse "Welfare of pigs at slaughter"¹ fra 2020.

Problemet er, at selv om det klart fremgår af europæisk lovgivning, at brugen af disse anordninger skal undgås, og at de kun må anvendes på en helt bestemt måde, er brugen ikke udtrykkeligt forbudt. Observationer foretaget af NVWA, undercover-billeder og erfaringer fra praksis i sektoren viser, at dette udstyr bruges forsømmeligt og i strid med de bestemmelser, der er fastsat i europæisk lovgivning.

F.eks. foregår læsning og aflæsning af dyr på gårde, samlecentraler og slagterier ofte under et vist tidspres. Ønsket om effektivitet og hurtighed fører til, at man jager på dyrene og overdriver brug af de anordninger, der kan give dyrene elektriske stød. Dette medfører unødvendig stress og smerte hos dyrene. Især hvis de elektriske stød påføres særligt sårbare kropsdele, såsom hovedet eller næsen. Selv uden dette tidspres bruges dette udstyr på en uønsket måde i andre sammenhænge og på andre tidspunkter, enten af vane eller som følge af forsømmelighed.

De eksempler på forsømmelig brug, der har nået medierne, har ført til stor modstand i samfundet og blandt politikere. Dyrevelfærd er et emne, der er blevet stadig vigtigere for hollænderne gennem årene². Presset fra Andetkammer om at indføre et forbud mod anvendelse af elektriske drivstave i husdyrbesætninger afspejler dette voksende ønske om at forbedre dyrevelfærden i Nederlandene.

3. Dekretets formål og hovedelementer

Anvendelsesområde

¹"Welfare of pigs at slaughter", Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet, 2020. EFSA Journal, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6148>

² [Staat van het Dier 2024: beschouwingen en opinies over de verschuivende relatie tussen mens en dier in Nederland | Publicatie | Raad voor Dierenangelegenheden \(rda.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2023 Extra verkiezingsbericht | Publicatie | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#); [Burgerperspectieven 2020 | 2 | Monitor | Sociaal en Cultureel Planbureau \(scp.nl\)](#)

Forbuddet mod anvendelse af elektriske drivstave vedrører anvendelse til drivning af dyr, som holdes på et kommercielt grundlag med henblik på produktion af animalske produkter. I henhold til dyreloven vedrører det i princippet alle dyrearter, der er udpeget som produktionsdyr i bilag II til dekretet om husdyravlere (baseret på artikel 2.1 i dekretet om husdyravlere sammenholdt med artikel 2.3, stk. 2, i dyreloven). I praksis anvendes elektriske drivstave hovedsageligt i kvæg- og svinebesætninger, og kun når køerne eller grisene skal læsses på en vogn eller flyttes op på en transportvogn i stalden. Ved drivning af dyr forstås enhver anvendelse af elektriske drivstave til at tvinge dyrene til at bevæge sig i en bestemt retning, f.eks. ved læsning eller aflæsning i forbindelse med transport, eller for at få dyrene til at rejse sig.

Retsgrundlag

Dette dekret er baseret på dyrelovens artikel 2.1, stk. 3 og 5. I henhold til denne artikels stk. 1 er det forbudt at påføre et dyr smerte eller skade uden et rimeligt formål eller ved at overskride, hvad der er tilladt for at opnå et sådant formål, eller at skade dyrets sundhed eller velvære. Stk. 2 indeholder en række forbudte former for adfærd, som under alle omstændigheder regnes blandt de forbudte former for adfærd i stk. 1. Stk. 3 sammenholdt med stk. 5 giver mulighed for ved generel bekendtgørelse at udpege anvendelsen af genstande, der kan forårsage smerte eller skade på dyr, eller som kan skade sundhed eller velvære, som forbudt adfærd.

Formål og indhold

Den forbudte adfærd indebærer anvendelse af elektriske drivstave. Udstyr, der ikke kan udsende strøm, og som kun frembringer signaler såsom støj og vibrationer, eller som fungerer som GPS-modtager, er ikke omfattet af forbuddet.

Det er forbudt at anvende elektriske drivstave, hvis de anvendes til at drive dyr. Drivning skal fortolkes bredt. Det handler ikke kun om at få dyr, der allerede er i bevægelse, til at bevæge sig hurtigere i en (anden) retning eller ej, men også om at tvinge dyr, der er i hvile, til at bevæge sig (f.eks. rejse sig op). Anvendelser med elektriske stimuli til at holde dyr inden for (eller uden for) et bestemt område, f.eks. hegn, driver ikke dyr og er derfor ikke omfattet af dette forbud.

Forbud begrænset til dyr, der holdes til produktion

Forbuddet er begrænset til dyr, der holdes med henblik på produktion af animalske produkter. Der er tale om dyr, der er udpeget i henhold til artikel 2.3, stk. 1, i dyreloven, i bilag II til dekretet om husdyravlere. Forbuddet vedrører hold af disse dyr i en erhvervsmæssig sammenhæng, dvs. den situation, hvor et sådant hold finder sted i forbindelse med en virksomhed. Brugen af elektriske stødapparater på selskabsdyr af arten hund er for nylig³ blevet forbudt.

Undtagelser

Der gøres en række undtagelser fra det forbud, der skal indføres.

Anvendelse i slagterier

Elektriske drivstave må anvendes på slagterier, dog kun i det omfang kravene i forordning (EF) nr. 1099/2009 for anvendelse af elektriske drivstave er opfyldt. Den nationale lovgiver kan ikke forbyde, hvad forordningen tillader. Se endvidere afdeling 3.3.2. Der er dog initiativer fra slagterisektoren selv, hvor brugen af elektriske drivstave til husdyr er blevet udfaset. Desuden har de 90 største og mellemstore slagterier ud over NVWA's tilsyn også frivillig kameraovervågning. Kombinationen af dette overvågningspres og de nyskabelser, der allerede har ført til udfasningen af elektriske drivstave på slagterier, betyder, at nødvendigheden af et forbud på slagterier er mindre betydelig.

Anvendelse til pålæsning og aflæsning i international transport

Elektriske drivstave må anvendes til på- og aflæsning af international transport, men kun i det omfang kravene i forordning (EF) nr. 1/2005 for anvendelse af elektriske drivstave er opfyldt. Den nationale lovgiver kan ikke forbyde, hvad forordningen tillader. Se endvidere afdeling 3.3.1.

³ Nederlandenes lovtidende 2021, 361, s. 6.

Professionel udførelse af veterinærprocedurer

Det kan være nødvendigt at anvende en elektrisk drivstav i forbindelse med veterinære aktiviteter. I henhold til dyrelovens artikel 2.9, stk. 1, må en veterinær aktivitet kun udføres af personer, der har tilladelse hertil. Der er tale om dyrlæger og andre personer, der er registreret i veterinærlægemiddelregistret (se også artikel 4.1, stk. 1, og artikel 4.3, stk. 1, i dyreloven). I forbindelse med en veterinærprocedure kan det være nødvendigt at drive det pågældende dyr ved hjælp af en elektrisk drivstav. I dette tilfælde finder forbuddet ikke anvendelse, forudsat at den veterinære aktivitet udføres erhvervsmæssigt, og at det er nødvendigt at anvende en elektrisk drivstav. I praksis er dette kun tilfældet for visse aktiviteter, der kun må udføres af en dyrlæge (såsom at stille en diagnose). De øvrige personer, der er opført i registret (f.eks. dyrlægeassistenter eller veterinære jordemødre), udfører ikke veterinære aktiviteter, der kræver brug af elektriske drivstave. Undtagelsen finder derfor ikke anvendelse på dem. Hvis der i den pågældende situation med rimelighed findes en alternativ og mindre indgribende metode, bør denne anvendes. Dette er et udtryk for vigtigheden af at være tilbageholdende med at anvende sådant udstyr, selv i forbindelse med veterinærprocedurer. I dyrlægepraksis kan det imidlertid være nødvendigt at anvende elektriske drivstave med det formål at drive dyret, hovedsagelig kvæg eller svin, fordi det skal flyttes for sin egen skyld, men ikke gør det, efter at dyret er blevet tilskyndet til at flytte sig på andre måder. I veterinær praksis kan elektriske drivstave også anvendes i andre situationer end til at drive dyret. Selv om dette særlige forbud ikke finder anvendelse på disse situationer, skal dyrelovens artikel 2.1, stk. 1, overholdes, uden at dette berører det.

Anvendelse med malkerobotter og virtual herding

Der er kendte anvendelser, der leverer en let elektrisk stimulans, som er meget forudsigelig for dyret, for at drive dyret. Dyret får mulighed for at lære at undgå denne stimulus og kan lære, at en elektrisk stimulus frigives efter en vis tid. Denne sontring er relevant, da den ikke har en negativ indvirkning på dyrevelfærden.

Anvendelserne til dette er malkerobotten og virtual herding. Malkerobotten er en maskine, som en ko kan træde ind i for at blive malket. Hvis dyret bliver stående for længe efter malkning og ikke reagerer på den åbnede dør, vil en automatisk let elektrisk stimulans følge efter en vis tid for at få dyret til at bevæge sig og dermed give plads til et andet dyr til at komme ind i anordningen. Fordi dette er en elektrisk stimulus, der gives forudsigeligt (efter en fast tid) efter et visuelt signal (åben dør), gøres der en undtagelse for denne anvendelse.

Begrundelsen for ovennævnte undtagelse gælder også for anvendelsen af elektriske stimuli i GPS-halsbåndene for at holde dyr inde i (eller uden for) et virtuelt bestemt hegn (virtual fencing). I dette første eksempel drives der ikke dyr, så dette er ikke omfattet af forbuddet. Men denne virtuelle teknik med GPS-halsbånd kan også bruges til at drive dyr i en retning, der er virtuelt bestemt (virtual herding). Under denne virtuelle fremdrift udsender halsbåndene et signal med positive associationer, når dyret bevæger sig i den rigtige retning, men et hørbart signal, når dyret bevæger sig i den forkerte retning. Hvis dyret ikke justerer sin retning efter at have hørt lyden, vil lyden intensivere, og efter et stykke tid vil halsbåndet give et lille elektrisk stød.

Hvis der i fremtiden er anvendelser, der også bruger strømstødssignaler på dyr i husdyrbrug af lignende grunde, kan det overvejes, om en undtagelse også er ønskelig. Der kan så eventuelt tilføjes en undtagelse til artikel 1.3, litra i), i dekretet om husdyravlere. Derudover kan der også indgives en ansøgning om dispensation eller undtagelse på grundlag af dyrelovens artikel 10.1. Ved vurderingen af en sådan ansøgning skal det overvejes, om hensynet til dyrets velfærd ikke er til hinder for dispensationen eller undtagelsen.

Gensidig anerkendelse (artikel 6.11)

Artikel 1.3, litra i), fastsætter tekniske krav til malkerobotter og GPS-halsbånd. Kravene har ikke til formål at gennemføre bindende EU-retsakter. Det følger af anvisning 5.28, at der derfor bør indføres en klausul om gensidig anerkendelse. Det betyder, at malkerobotter og GPS-halsbånd, der fremstilles eller markedsføres uden for Nederlandene, sidestilles med en

malkerobot eller et GPS-halsbånd som omhandlet i dette dekret og derfor kan anvendes, hvis de:

- er lovligt fremstillet eller markedsført i en anden EU-medlemsstat eller i en anden stat end en EU-medlemsstat, der er part i en toldunionstraktat, eller som er lovligt fremstillet i en stat, der er part i en frihandelstraktat, der er bindende for Nederlandene
- opfylder kravene om et beskyttelsesniveau, der mindst svarer til det niveau, der er fastsat i de nationale regler.

3.3 Forhold til overordnet lovgivning

3.3.1 Forordning (EF) nr. 1/2005 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter (transportforordningen)

Transportforordningen udelukker ikke anvendelse af anordninger, der giver elektriske stød til dyr, men anfører, at dette så vidt muligt bør undgås, og fastsætter betingelser for deres anvendelse, nemlig at sådanne anordninger "*[under alle omstændigheder] kun [må] anvendes på voksent kvæg og voksne svin, der ikke vil bevæge sig, og kun når der er plads til, at de kan bevæge sig fremad. Stødene må højst være et sekund, der skal være passende mellemrum mellem dem, og de må kun gives på bagpartiets muskulatur. Stødene må ikke anvendes gentagne gange, hvis dyret ikke reagerer.*" (Bilag 1, kapitel III, punkt 1.9).

Forordningen er imidlertid ikke til hinder for strengere nationale foranstaltninger til forbedring af dyrs velfærd under transport, der udelukkende finder sted på medlemsstatens område, eller under transport ad søvejen, der afgår fra den pågældende medlemsstats område (artikel 1, stk. 3).

Det er også vigtigt at bemærke, at det i forordningen er fastsat som en generel betingelse for transport af dyr, at det er forbudt at transportere eller lade dyr transportere på en sådan måde, at det er sandsynligt, at dyrene kommer til skade eller påføres unødigt lidelse (artikel 3). Ved transport forstås i forordningen: flytning af dyr ved hjælp af et eller flere transportmidler samt dermed forbundne aktiviteter, herunder pålæsning, aflæsning, omladning og hvile, indtil aflæsningen af dyrene på bestemmelsesstedet er tilendebragt (artikel 2).

Forordningen gør det, som beskrevet ovenfor, muligt at indføre strengere nationale krav til transport af dyr under national transport. I en henstilling opfordrede Europa-Parlamentet også medlemsstaterne til at vedtage strengere nationale foranstaltninger til forbedring af dyrevelfærden under transport⁴.

Håndhævelse ved overtrædelse af transportforordningen er mulig på grundlag af dyrelovens artikel 6.2 sammenholdt med dyreavlerreguleringens artikel 4.8 og bilaget til håndhævelsesreguleringen og andre forhold i dyreloven.

3.3.2 Forordning (EF) nr. 1099/2009 om beskyttelse af dyr på aflivningstidspunktet

Denne forordning udelukker ikke anvendelse af anordninger, der giver dyr elektriske stød, men fastslår, at dette bør så vidt muligt undgås og fastsætter betingelser for deres anvendelse, nemlig at disse anordninger "*[under alle omstændigheder] kun [må] anvendes på voksent kvæg og voksne svin, der ikke vil bevæge sig, og kun når der er plads til, at de kan bevæge sig fremad. Stødene må højst være et sekund, der skal være passende mellemrum mellem dem, og de må kun gives på bagpartiets muskulatur. Stødene må ikke anvendes gentagne gange, hvis dyret ikke reagerer.*" Dette følger af bilag III, punkt 1.9.

Forordningen fastsætter endvidere som en generel betingelse, at der ved aflivning af dyr og dermed forbundne aktiviteter udvises omhu for at skåne dyr for enhver undgåelig form for smerte, psykisk belastning eller lidelse (artikel 3, stk. 1).

⁴ Europa-Parlamentets henstilling af 20. januar 2022 til Rådet og Kommissionen efter undersøgelsen af påstande om overtrædelser og fejl og forsømmelser i forbindelse med gennemførelsen af EU-retten for så vidt angår beskyttelse af dyr under transport i og uden for Unionen (2021/2736(RSP)) (2022/C 336/04)

I modsætning til transportforordningen giver denne forordning meget begrænsede muligheder for strengere nationale regler, nemlig kun for tre specifikt nævnte situationer (artikel 26, stk. 2)⁵, som ikke kan anvendes i denne situation. Det betyder, at anvendelsen af elektriske drivstave ikke kan forbydes nationalt, hvis den anvendes inden for de rammer og betingelser, der er fastsat i forordningen. Overtrædelse af forordningen kan håndhæves på grundlag af dyrelovens artikel 6.2 i kombination med artikel 5.8 i dyreavlerreguleringen og bilaget til håndhævelsesreguleringen samt andre forhold i dyreloven.

3.3.3 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/848 af 30. maj 2018 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 834/2007

For så vidt angår økologisk produktion er transport af dyr allerede omfattet af et forbud mod anvendelse af nogen form for elektriske eller andre smertefulde impulser under pålæsning og aflæsning af dyrene. Dette følger af bilag II, del II, punkt 1.7.11 i forordning (EU) 2018/848.

3.3.4 Retningslinjer for dyrevelfærd

For husdyrhold er der flere retningslinjer⁶ om mindstekrav til hold af landbrugsdyr. Disse retningslinjer regulerer ikke brugen af elektriske drivstave og er blevet gennemført i dekretet om husdyravlere.

4. National lovgivning

Forbuddet er fastsat i artikel 1.3 i dekretet om husdyravlere. I henhold til dyrelovens artikel 2.1, stk. 3 og 5, udpeger denne artikel adfærd, der under alle omstændigheder kvalificerer sig som dyremishandling (dyrelovens artikel 2.1, stk. 1).

Med henblik på udarbejdelsen af det nuværende forbud blev der set på den oprindelige tekst til artikel 1.3 i dekretet om husdyravlere, fordi den allerede indeholdt et lignende forbud (Nederlandenes lovtidende 2018, 146), nemlig: et forbud mod anvendelse af udstyr, der kan påføre dyr smerte ved hjælp af elektriske stød, elektromagnetiske signaler eller stråling. Der var dog undtagelser fra dette forbud. Forbuddet trådte dog aldrig i kraft som sådan. I 2021 blev det erstattet af et forbud specifikt mod anvendelse af elektriske stødapparater på hunde (Nederlandenes lovtidende 2021, 361). På grund af den særlige sammenhæng, som dette forbud indgår i, er udtrykket "elektrisk drivstav" blevet valgt.

Denne ændring indfører, ud over det eksisterende forbud mod anvendelse af elektriske stødapparater til hunde, et forbud mod anvendelse af elektriske drivstave til dyr, der holdes til kommercielle formål med henblik på produktion af animalske produkter.

Regler om våben og ammunition

Reglerne om våben og ammunition indeholder en undtagelse for bl.a. besiddelse og bæring af genstande, der kan gøre personer forsvarsløse eller påføre smerte ved elektrisk stød, for personer, der er beskæftiget med erhvervsmæssigt husdyrbrug, transport af husdyr eller medicinsk lægebehandling heraf. Denne undtagelse gælder med hensyn til at bære en sådan genstand kun på det tidspunkt, hvor de nævnte aktiviteter faktisk finder sted. (Artikel 21). Forbuddet mod anvendelse af elektriske drivstave i dette dekret udelukker ikke denne bestemmelse, da det vedrører *anvendelse* af elektriske drivstave, og reglerne om våben og ammunition vedrører "*besiddelse og bæring*". Desuden dækker reglerne om våben og ammunition ikke nødvendigvis de samme spørgsmål. Forbuddet i dette dekret og undtagelsen i reglerne om våben og ammunition kan derfor eksistere side om side.

5. Dyrets reelle værdi

Artikel 1.3 i dyreloven fastslår anerkendelsen af dyrets reelle værdi. Det følger af denne artikels stk. 2, at når der fastsættes regler ved eller i henhold til dyreloven, og der træffes afgørelser på grundlag af disse regler, tages der fuldt hensyn til konsekvenserne af disse

⁵ Disse vedrører: aflivning af dyr uden for et slagteri, slagting af opdrættet vildt og slagting efter metoder foreskrevet af religiøse ritualer.

⁶ Som særlig relevant i denne sammenhæng: Rådets direktiv 98/58/EF af 20. juli 1998 om beskyttelse af dyr, der holdes til landbrugsformål, og Rådets direktiv 2008/120/EF af 18. december 2008 om fastsættelse af mindstekrav med hensyn til beskyttelse af svin.

regler eller afgørelser for dyrets reelle værdi, uden at dette berører andre legitime interesser. Under alle omstændigheder skal det sikres, at krænkelse af dyrs integritet eller velfærd forhindres ud over, hvad der med rimelighed er nødvendigt, og at den pasning, som dyrene med rimelighed har brug for, sikres. Med henblik på dette stykke skal den pasning, som dyrene med rimelighed har behov for, under alle omstændigheder omfatte, at dyrene, for så vidt som dette med rimelighed kan kræves, bl.a. sikres et godt helbred og forebyggelse af smerte (artikel 1.3, stk. 3). Dette dekret fastslår, at det ikke længere er acceptabelt at give elektriske stød til et dyr i husdyrsektoren med det formål at drive dyret, og dette er derfor forbudt.

6. Notifikation

Da dekretet indeholder tekniske krav, blev afgørelsen notificeret til Europa-Kommissionen i henhold til direktiv (EU) 2015/1535.

PM – resultat af notifikationen.

7. Håndhævelse

Det er de personer, der er udpeget til dette formål i henhold til lovens artikel 8.1, der har ansvaret for at overvåge overholdelsen af forbuddet mod anvendelse af elektriske drivstave. Dette vedrører tilsyn, der udføres i henhold til forvaltningsretten. For at håndhæve bestemmelserne kan der udstedes et administrativt tvangsfuldbyrdsdokument og en administrativ bødef afgørelse (artikel 8.5 i dyreloven sammenholdt med artikel 5:32, stk. 1, i den almindelige forvaltningslov).

Adfærd, der er i strid med forbuddet mod anvendelse af elektriske drivstave, er også strafbar (dyrelovens artikel 2.1, stk. 1 og 3, sammenholdt med artikel 8.11, stk. 1 i dyreloven), hvilket gør det muligt at træffe strafferetlige foranstaltninger.

8. Reguleringsmæssige byrder/Agro-test

Dette dekret indfører et forbud. Det er ikke nødvendigt, at de berørte parter træffer foranstaltninger for at overholde dette forbud. Dette dekret er blevet forelagt det rådgivende udvalg for revision af reguleringsmæssige byrder (ATR) med henblik på rådgivning og er blevet officielt lukket.

Udkastet til bekendtgørelse i rådet blev også drøftet med sektoren under de såkaldte agro-test. Panelmøder med primærvirksomheder, transportvirksomheder og slagterier fandt sted i efteråret 2023. Under møderne blev forslaget forklaret, iværksættere kunne stille spørgsmål, og mulige alternativer til brugen af elektriske drivstave blev også drøftet. Panelerne er kritiske over for forslaget og har udtrykt bekymring over det, da de mener, at sektoren som helhed ikke er klar til dette forbud. Panelmøderne viser også, at der i praksis anvendes forskellige typer drivstave med forskellige wattniveauer, og at effekten på dyrevelfærden ved lavere wattniveauer testes aktivt.

Efter disse drøftelser blev en demonstration af udstyret til elektrisk stød med lav spænding overværet efter invitation, og denne mulige undtagelse blev yderligere undersøgt. En mulig undtagelse for lavspændingsudstyr var ikke en del af den udførte HUF-test (se afdeling 10). Ifølge NVWA synes denne undtagelse ved første øjekast ikke at være effektiv med hensyn til at øge håndhævelsen, men gennemførelsen af en ny HUF er nødvendig for at kunne vurdere den fulde virkning.

I betragtning af kammerets politiske ønske om et totalt forbud blev det besluttet ikke at medtage lavspændingsudstyr som en undtagelse i forbuddet.

9. Høring

Et udkast til dette dekret var genstand for en internethøring fra den 13. juni 2023 til den 15. august 2023. I den periode havde alle mulighed for at kommentere udkastet. Der var 55 offentlige svar og 13 anonyme svar. Der blev også modtaget en række svar fra sektororganisationer såsom SAVEETRA (Samenwerkende VeeTransporteurs [kooperative husdyrtransportører]), delmarkedet for transport og logistik, NGO'er, operatører af samlesteder, husdyravlere og transportører. Ikke mindre end 27 af respondenterne anvender samme formular fra V&L NL (Vee & Logistiek Nederland). 24 svar består af individuelle meddelelser fra interessenter, der hver især er involveret på deres egen måde i husdyrsektoren. Fem af disse svar blev skrevet af kvægtransportører, én respondent arbejder på et slagteri og én på et primært husdyrbrug. Af de øvrige 17 svar er det uklart,

hvad de hører til. De øvrige består hovedsagelig af andre sektorpartier, NGO'er og fonde, der forsvarede husdyrs interesser.

Svarene var delte. Fortalere for forbuddet hævder, at elektriske drivstave forårsager smerte og stress for dyr i alle tilfælde. Modstandere af forbuddet ser den elektriske drivstav som en sidste udvej til at flytte "uvillige" dyr effektivt og sikre deres egne medarbejders sikkerhed.

Svarene fra internethøringen førte ikke til nogen væsentlige ændringer af forbuddet.

10. Gennemførelse og håndhævelsestest

NVWA har gennemført en test for håndhævelse, gennemførlighed og beskyttelse mod svig (HUF-test). NVWA har konkluderet, at udkastet til bekendtgørelse i rådet er begrænset i sin håndhævelighed, fordi den eneste måde at håndhæve et forbud mod anvendelse af elektriske drivstave er at fange lovovertrædere på fersk gerning. Forbuddet er derfor ikke mere håndhæveligt end den nuværende situation, hvor NVWA håndhæver bestemmelserne i transportforordningen.

NVWA er ikke til stede under pålæsning til indenlandsk transport og er ikke altid til stede på den primære virksomhed eller under aflæsning. NVWA tilslutter sig endvidere betydningen af en politisk regel for undtagelsen fra anvendelsen af elektriske drivstave på slagterier, men på grund af manglen på en sådan regel kan udkastet til bekendtgørelse i rådet endnu ikke håndhæves på dette punkt.

De ændringer, der blev foretaget efter den indledende procedure (se yderligere afdeling 11), er blevet drøftet officielt med NVWA, og forklaringen på disse ændringer er også blevet udarbejdet på grundlag af NVWA's bemærkninger hertil.

11. Forudgående undersøgelse

Dette dekret er baseret på dyrelovens artikel 2.1, stk. 3 og 5, og artikel 2.2, stk. 10. På disse to grundlag finder forhåndsgodkendelsesproceduren i dyrelovens artikel 10.10, stk. 1, anvendelse. Fra 5. november til 5. december 2024 blev udkastet til dette dekret forelagt begge kamre i det nederlandske parlament. Den indledende procedure har ført til visse tilpasninger. Ved besvarelsen af spørgsmålene i den skriftlige høring⁷ med Andetkammer er det blevet anført, at de forklarende bemærkninger vil indeholde en præcisering vedrørende ikke-forbuddet mod hegn, og at malkerobotten og "virtual herding" vil blive tilføjet som undtagelser i udkastet til afgørelse (se yderligere afdeling 3 under "Formål og indhold" og under "Undtagelser").

12. Ikrafttræden

Ved forbuddets ikrafttræden skal de fastsatte ændringsdatoer for bekendtgørelser i rådet, dvs. 1. januar eller 1. juli, følges.

Ministeren for landbrug, fiskeri, fødevarer, sikkerhed og natur,

⁷ Parlamentsdokumenter II 2024/25, 28286, nr. 1361.